

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden September 12 -dik napján, 1815 -dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Arrol a' Ramel nevű Generálisrol, kinek Toulouse városában történt szerentsétlensége felől a' közlelbbi M. Kurirban emlékeztünk, azt írják a' Párisi későbbi levelek, hogy még 19-dikben nem halt volt meg, sőt valami vékony reménség is kezdett volt lenni életben lejéndő maradása eránt. Pedig mind egygyütt 111 sebet kapott a' testin, t. i. kün a' nép között 30 részszerént kardvágást rész szerént bajonét-szurást, az után egy golyóbist, melly a' hójagján ment keresztül, 's végezetre az ágyanfeküve is 80 vágást és szurást. — Rövid szókkal azt jegyzik-meg rólla az újságírók, hogy Generális Ramel egy igaz Royalista ember 's valóságos haza barátja volt légyen örökké; hogy Pichegrünek barátja 's az 1797 -dik esztendőben, ugyan ő velle egygyütt számkivettetésbe is vitetett volt légyen. Most ezen Toulousei támadásban az orrát is elvesztette 's az egygyik szemit is kiszurták. Bámulnak rajta, hogy ilyen özszevagdaltatás után még 4 napokig élhetett. Rajta kívül még 6 ember esett-el, és 12-ten kaptak sebet. Szerentsétlenségének okát így magyarázzák leg-hitelesebben, hogy néhány fegyveres Kompániák, kik Toulouseben a' mérték felett heves Royalista (ultraroyalista) Agen-seknek a' pártfogások alatt, a' végre organi-

záltattak, hogy a' vidéken ide amoda való expeditziókat tegyenek, támadtak volna réá, azért, hogy ezeknek felállittatásokat Ramel nem hagyta volt helyben, minthogy ebben a' Király sem egygyezett-meg.

A' Párisi *Gazette officielle* nevű újságban, ilyen Királyi Rendelés jött-ki Augustus 31 -dik napján: —“

„Lajos 's a' többi. Köszönetünket ajánljuk mind azoknak, kik a' jelen való irást olvassák. A' mi, Jul. 24 -dikén és Aug. 2 -dikán költ rendeléseinkhez képpes, a' mellyeknek tartása szerént Marschal Ney, a' Párisban lévő 1 -ső katonai osztály' hadi itelőszeke' eleibe hivattatik; azon határozáshozképpes, melly által a' mi hadakozásra ügyelő Státustitoknokunk azon tagokat, kikből az említett hadi tanátsnak állani kell, kinevezte; 's meggondolván, hogy ezen határozásnak ereje szerént, 's az 5 -dik esztendő *Fructidor* nevű hónapjának 4 -dikén költ törvény' 5 -dik tikkelyével megegyezőleg a' *Coneglianói* Hertzeg Marschal *Moncey*, mint leg idősebb Frantzia Marschal vala arra hivattatva, hogy az említett hadi tanátshan előlülő legyen; azon levelekre nézve, mellyek által Marschal *Moncey* magát mentegette az eránt, hogy néki ezen hadi tanátshan ne kellessék jelen lenni, 's a' melly levelek azor közben semmi olyan mentsegeket nem foglalnak magokban, a' melly ezen tekintetben az 5 -dik esztendő *Brumai-*

re hónapja' 13-dikán költ törvénynek 6 - dik tikkelye szerént valamit érhetne; megfontólván, hogy a' Marschal *Moncey* úr engedtlensége nem egyébnek, hanem tsak az akaratoskodás' és fenytéktelenség' (*indisplacin*) lelkének tulajdonittathatik, a' melly annyival büntetésreméltóbb, hogy attól a' fő rangtól, melyben ő az armádánál van, 's azon principiumoktól, mellyeket néki megbetsülni a' maga hosszas szolgálatja alatt meg kellett tanulni, egészszen ellenkező példaadást kell vala várunk: mind ezeket meggondolván, és mind ezekhezképpest, meghatároztuk, hogy őtet annak a' büntetésnek vessük alája, melly az 5 - dik esztendő Brumaire' hónapja' 13-ik napján költ törvénynek 6 - dik tikkelyében mind azok ellen a' tisztek ellen meghatározatva van, a' kik valami helyes ok nélkül azon hadi ítélszékben, melyre meghivattatnak, ülést venni nem akarnak. —

„Ezen okokra nézve megparantsóltuk és parantsóljuk, mint következik: — 1-ső tikkely. Marschal *Moncey* úr letétezt, és három hónapig tartó fogságban álló büntetést fog viselni, — 2 - dik tikkely. A' mi hadi dolgokra ügyelő Minister-Statustitokunkra bizattatik a' jelen lévő Rendelésnek bétöltetese. Költ Párisban a' Thuillera kástelyban Aug. 29 - dik napján az idvezítőnek ezer nyoltz száz tizenötödik, 's Országlásunknak huszonégyedik esztendejében. —“

„*Lajos.*

„A' Király' parantsolatjára *Gouvi-on Saint Cyr.*

Avenio városában még nem állott helyre a' tsendesség. A' departament' Préfektusa ilyen irást küldött az ott lévő Al-Préfektushoz: — „Al-Préfektus Ur! éntudom hogy a' mi departamentünkben sok bünös tselekedetek történtek. Néhány nyúghatatlanok, a' kik minden részen lévő lakosoknak gyalázatjára 's irtódzására vaniak, most ennek majd amannak a' vidéknek esnek néki, a' hol t. i. legkissebb ellentállást

vélnek, és legnagyobb ragadománt raménlenek; 's a' midőn a' magok bünös tselekedeteiket a' közönséges *boszúállás* palástja által akarják fedezni, a' magok ragadozásra való indulatjoknak tesznek eleget. Ez a' maroknyi prédáló sereg, a' hol megjelenik mindenütt félelmet terjeszt-el; ellene nem áll senki; a' lakosok tsendesen nézik az ő büntételét, melynek nem soká magok is áldozatjává lesznek; a' mi több, még az előljáróknak sem mérészlik bejelenteni ezen bünöknek szerzőiket, 's ezen félelmeskedés által magokat is társaikká teszik a' bünösöknek. Adja tudtára az ur az alatta lévő Polgármestereknek, hogy legsietőbb eszközökhöz szükség nyúlni, hogy ezek az emberek kézre kerítettessenek, és hogy minden helyyeken, a' hol magokat ezek fegyveresen megmútatják, a' harangokat azonnal fére kell verni, 's mindenszomszéd közönségeknak jelt kell adni az ő üldöztetésekre. Ha ez az eszköz elégséges nem leszen, 's efféle bünök újabban is történni fognak, bizonyossá teszem az urat, hogy én ezen esetben Austriai fegyveres csoportokat küldök az ilyen közönségekbe. Nem örömet fogok a' tsendességnek helyreálltatása végett idegen erőhöz folyamodni, hanem midőn a' nemzeti erő nem akar elégséges lenni, ugy látszik, hogy ezen esetben minden eszközökhöz nyúlni szabad, azért, hogy megmútatni lehessen, melly nagyon irtódzanak a' mi felsőbb rendű tiszti karjaink minden e' féle hüntételektől; ezek megtettek kötelességeiket és nem lesznek többé egy maroknyi gyilkos csoportnak játékai. —“

„Báró *Chamans* Vauclusei Préfektus.

Az *Avenióban* lévő Austriai Cs. Komendáns Gróf *Paar* is küldött az *Aveniói* Polgármesterhez egy ilyen színű intó irást.

Az Austriai Cs. K. Koronaörökös és *Lajos* ő Cs. Fő Hertzegségek *Párisba* megérkezvén, Aug. 30 - dik napján ő Austriai

Cs. K. Felségével a' Frantzia Király' látogatására mentek.

Nagy Britannia.

Arrol a' módrol, hogy miként kelljen Bonapartéval az ő fogságában attól az időpontól fogva bánni, midőn a' Bellerophonrol a' Northumberlandra által vitetett, ilyen hivatal szerént való Akták jöttek - ki: —

„A' Hadi Minister' Lord *Bathurst* levele az Admirális Lordok tanátsához. Milordok! Kivánom, hogy Uraságtok legyenek olyan jók, hogy az ide mellekezve lévő utasítást küdjék kezéhez *Contre-Admirális Sir Cockburne Györgynek*, melly azokat a' határozásokat foglalja magában, hogy miként kelljen néki Bonapartéval bánni az alatt, míg az ő gondviseleése alatt lesz. Midőn a' Régens Princz az Anglus tisztekre ily fontos ezpeditziót bíz, érzi magában, hogy szükségtelen legyen, nékiek a' maga hathatós kívánságát tudokra adatni azeránt, hogy ezen fogsagra nézve semmi nagyobb keménységgel ne éljenek annál, a' melly szükségesnek lenni találtatik arra, hogy azok a' kötelességek hűségesen telyesítsenek, mellyekről az Admirálisnak és a' *Sz. Helenai* Kormányozónak soha el nem kell venni szeméiket, t. i. hogy a' *Generális Bonaparte'* személye tökéletes bátorságban tartattassék. Minden egyéb, a' mit a' nélkül, hogy valami olyan követessékel, a' mi ezzel a' nagy tárgyal ellenkezne, meg lehet engedni, a' mint erről ő Királyi Hertzegsége nem is kételkedik, meg fog mint engedelem, engedtetni a' *Generálisnak*. Továbbá a' *Sir Cockburn György* esméretes buzgóságára és eltökéllettségére bizza a' Régens Printz magát azeránt, hogy ő, réá nem fogja magát vétettetni engedni arra, hogy kötelességének telyesítésétől, vigyázatlanságból eltávozzék. —

„*Bathurst.*

Utasítás (*Memoire* :) —

„Midőn *Bonaparte* a' *Bellerophon*t oda hagyja, hogy a' *Northumberlandra* által mennyen, ez a' legalkalmasabb szempil-

lantat leszen *Admirális Cockburnak* arra, hogy azokat a' portékákat, mellyeket a' *Generális Frantzia* országból elhozott, megvizgáltassa. Az *Admirális* meg fogja engedni, hogy minden bagázsia, bor, és eleség, mellyet a' *Generális* magával hozott a' *Northumberlandra* általszállittassék. A' bagázsia nevezet alá tartozik az ő asztali készülete is, ha nem oly nagy betsü, hogy úgy tartathassék, mint egy olyan tikkely, a' mellyet pénzé való változtatásra, inkább mint asztali haszonvételre határoztak. A' pénzt, gyémántjait, és az ő eladattatható minden fele portékait (e' szerént a' *Váltóleveleit* is) el kell venni. Az *Admirális* ki fogja nyilatkoztatni a' *Generálisnak*, hogy a' *Nagy Britanniai Országlószék* telyességgel nem oda czéloz, hogy a' *Generális* vagyonát magáévá tegye, hanem tsak a' maga gondviseleése alá akarja azt venni, oly czéllal, hogy őtet megakadályoztassa abban, hogy vagyonát, mint elszökésre való eszközt, úgy használhassa. A' megvizgáltatásnak egy *Bonaparte* által e' végre kineveztetendő személy előtt kell véghez menni, és a' vagyon' laistromát ezen személynek és az *Admirálisnak*, vagy is egy tölle erre kineveztetendő biztosnak, alá kell írni. A' tőkepénz, vagy annak kamatja (ahozképpest, a' mennyi leszen, több, vagy kevesebb), a' *Generális'* tartatására fordittassék, 's ezen tekintetben réá magára bizattatik a' fő rendelkezésnek megtétele. E' szerént tudtára adhatja a' maga kívánságait az *Admirálisnak*, míg ez *Sz. Helena* szigetén leszen, azután pedig az oda megérkezendő új *Kormányozónak*, 's az ő kívánságai ellen semmi ellenvetést nem lehet tenni; ezen esetben megtehetik az *Admirális* vagy a' *Kormányozó* a' szükséges rendelkezéseket, 's a' *Generális* által tétetendő költségeket, a' *Királyi kintstárból*, *Váltólevelekért* (*Coupons*) megfizettethetik. A' maga halálára nézve megteheti a' *Generális*, az ő vagyonait illető utolsó rendelkezését (*testamentomát*), 's bizonyos lehet a' felől, hogy ennek fogla-

latja hűségesen befog töltheteni. Mint-hogy megtétethetne az a' próba, hogy az ő tulajdonának egy része az ő kísérői tulajdonaiknak lenni mondattatna, erre nézve szükséges leszen kinyilatkoztatni, hogy azoknak a' személyeknek tulajdonaikkal, a' kik a' Generálist elkísérik, éppen azok az intézetek fognak történni, mellyek az ő maga tulajdonaival. Az ő őriztetésére rendeltetett seregek a' Kormányozónak rendelési alá tartoznak, ennek pedig olyan útastás adattatott eleibe, hogy azon esetben, melyről mindjárt alább szó leszen, magát az Admirális kivánságához alkalmaztassa. A' Generálist szüntelenül egy tisztnek kell kíséreni, a' kit az Admirális, vagy ha ezen eset elkövetkezik, a' Kormányozó, nevez-ki. Ha megengedtetik a' Generálisnak, hogy azon kerületből kimennyen, melyben a' strázsák kiállittatva lesznek, így még legalább egy Ordinántznak is kíséreni kell ezen tisztet. Mikor hajók érkeznek a' sziget felé, és valameddig ezeket látni lehet, mind addig azon kerületen belől kell maradni a' Generálisnak, melybe a' strázsák állittatva lesznek. Ezen idő alatt a' lakosokkal való minden közösülléstilalmaztatik néki. Ugyan ezen régulák alá lesznek ezen idő alatt vettette az ő kísérői is, 's velle egygyütt kell maradniok. Egyéb időkben az Admirálisra vagy Kormányozóra leszen hagyattatva, hogy ezekre nézve is szükséges határozásokat tegyenek. Tudtára kell adni a' Generálisnak, hogy ha az elszökésre valamelly próbát teszen, az után szorosán befog zárattatni, 's a' kísérőinek is tudtokra kell adni, hogy ha észre vétetteik, hogy a' Generálisnak elszöktetésén munkálkodnak, tölle elválasztatván szorosán bezárattatnak. Minden levelek, mellyek a' Generálishoz vagy kísérőihez lesznek intéztette, az Admirálisnak vagy Kormányozónak adattatnak által, a' ki ezeket megolvosván úgy adatja által azután annak, a' hinek szoll. Hasonló régulák alá lesznek azok a' levelek vettette, mellyeket a'

Generális vagy az ő kísérői irnak valakihez. Semmi féle levelet, mellyet olyan személy küld, a' ki nem lakik Sz. Helena szigetén, nem szabad a' Generálissal vagy kísérőivel közleni, ha az Angliai Státus - Titoknok által nem küldettetik-el a' szigetre. Minden levelek, mellyet nem a' szigeten lakó személyhez irnak a' Generális vagy az ő kísérői, tsak az Anglus Státus - Titoknoknak boritékirása alatt küldettethetnek - el oda, a' hova irattatva vannak. Nyilvánosságosan meg kell magyarázni a' Generálisnak, hogy a' Kormányozónak és az Admirálisnak meghatározott parantsolatok vagynak eleikbe adattatva, azeránt, hogy a' Generálisnak minden kivánságait és nyilatkoztatásait terjeszszék eleibe az Angliai Országlószéknek, a' mellyeket ő ennek eleibe akar terjesztetni. Ezen tekintetben semmi előre való vigyázással nem leszen szükség élni nékik. Hanem a' papirosat, a' melyre efféle kivánságok vagy nyilatkoztatások lesznek irva, kinyilva kell a' Kormányozónak és Admirálisnak által adni, hogy ezeket mind ketten megolvashassák, 's az által küldéskor a' magok jegyzéseiket, mellyeket szükségeseknek fognak tartani, azokra megtehessék. —

„Az új Kormányozónak megérkezéséig az Admirális fog a' Generális *Bonaparte'* személyiért való telyes számadással tartozni, és nem kételkedik az Országlószék semmit affelől, hogy a' mostani Kormányozó ezen tekintetben az Admirálissal való egygyetértésre hajlandó leszen. Az Admirálisnak telyes hatalom adattatik arra, hogy a' Generálist a' szigetre ki nem szállítván a' hajón tartsa, vagy pedig a' szigetről ismét hajóra ültethesse, ha az ő vélekedése szerént az ő személyének bátorságban való tartatására nézve, semmi egyéb bizonyos kezességet nem láthat. —

„Minekutánna az Admirális Sz. Helena szigetére megérkezett, az ő feladására oly intézeteket fog tenni az ott lévő Kormányozó, hogy azok a' tiszték, vagy a' Sz.

Helenai fegyveres sereghez tartozó egyéb személyek, kiket az Admirális azért, hogy idegenek, vagy pedig az ő egyéb tulajdonságaikra és hajlandóságaikra nézve, a' Sz. Hélián való szolgálattételből elbocsátatni kíván, vagy Angliába, vagy Napkeleti Indiába, vagy pedig a' Jó reménség' hegyére, a' szerént mint a' környülállások kívánni fogják, haladék nélkül el küldetessenek. Ha a' szigeten oly idegenek fognak találatni, kiknek ezen szigeten való tartózkodások oda fog czélozni, hogy a' Bonaparte' elszökésének eszközül szolgáljanak, készületeket tartozik tenni a' Kormányozó az ő onnét lejendő eltávoztatásokra. A' szigetnek minden partjai 's minden hajók és tsajkák, a' mellyek oda kikötnek, az Admirális felvigyázása alá vettettetnek; ő határozza-meg azokat a' helyeket, a' hol a' tsajkák megjelenhetnek, és a' Kormányozó elegendő fegyveres erőt küld oda, a' hova ezt az Admirális kívánni fogja. Az Admirális leghathatósabb módon fog vigyáztatni minden hajónak oda való megérkezésére 's onnét való elevezésére, és arra, hogy a' szigettel senkinek semmi egyéb közösülése ne lehessen azon kívül, mellyet ő megenged. Egy parantsolat fog kiadattatni annak megakadályoztatására, hogy bizonyos megkivántató időszakasz után valamely idegen vagy kereskedő hajó Sz. Helena szigeténél megjelenhessen. —

„Ha valamely terhes betegség talál jönni a' Generálisra, az Admirális és Kormányozó egyegy Orvost neveznek-ki, kikhez legnagyobb bizodalommal viseltetnek, a' végre, hogy a' Generálist a' maga tulajdon Orvosával egygyütt gyógyítsák; szorosán meg fog parantsoltatni ezen Orvosoknak, hogy a' Generális' egészségének állapota felől minden nap tudósítást tegyenek. Meghalálozásakor pedig rendelést teszen az Admirális, hogy a' holt test Angliába vitettesék. Költ az Angliai hadi Cancellariában, Julius' 30-dik napján, 1815-ben.“

Illendő leszen ide a' Bonaparte' öriztetését illető határozás mellé következtetni azt a' beszélgetést, mellyet Lord *Lowther*, *Littleton*, és *Bonaparte*, ennek a' *Northumberlandra* való általhozattatása után, tartottak egygyütt. Az ellen, hogy őtet, mint foglyot úgy tartásák, egyebek között ezeket is mondotta *Bonaparte*: — „Ti nem esméritek az én *characteremet*. Bizodalommal lehetnének ahoz, a' mit betsületemre megígérek.“ — Kimondjam-é a' kopasz igazságot, ezt kérlette egygyik a' körülette állók közzül — melyre ő azt felelvén, hogy mondja-ki, így szollott amaz: — „E' szerént meg kell mondanom, hogy a' Generális Urnak a' maga Spanyol országba lett béütésétől fogva, legközönségeseb ígérétehez nem bizott semmit egy Ánglus is. — Én, így felelt *Bonaparte*, IV - dik *Károly* által hivattattam Spanyol országba, hogy legyek néki a' fia ellen segítségül.“ — *Igen, de nem azért hivattatott* oda a' Generális úr, hogy *Jósef* Királyt a' Spanyol thrónusra ültesse; így felelt amaz. — „Nékem, ugymond *Bonaparte*, egy nagy politikai Systemám volt. Angliának véghetetlen hatalma' eleibe gátló erőt kellett tenni; de nem is tselekedtem egyebet, tsak a' mit a' *Bourbonok* tselekedtek.“ — Kéntelen leszen megvallani a' Generális úr, azt, hogy Frantzia ország hatalmasabbá lett volt, az ur alatt, mint XIV - dik *Lajos* alatt volt; 's még mind nagyobbított. — „Angliai is (felel *Bonaparte*) hatalmasabbá lett vala az ő plánta országaiban, *Napkeleti Indiában*, 's a' többi.“ — Sok ahozértők erőssítik (mond az Ánglus) hogy ezek az ily meszelévő véghetetlen nagyságú Országok, gyengítik Nagy Britanniát inkább mint erőssítik, 's a' többi.

Sok e'féléknek előhozása után ezekben belé hagyván *Bonaparte*, e'képpen szollott: — „Én meg tsalattam, mikor magamat a' ti nagy szívüségtekre biztam. Tegyetek vissza engem' abba az állapotba, mely-

ben voltam, mikor magatokhoz befogadtatok.“ — „Egygyik a' melletteállók közül, az ő Frantzia országba való beütését hozván elő, ennek így felelt *Bonaparte*: — „Én Fejedelem voltam Elba szigetén; birtam azzal a' jussal, hogy hadat viselhessek; a' Frantzia Király nem tartotta-meg ígéreteit; 600 emberekkel (ezeket nevetve mondotta) hadakoztam Frantzia Országnak Királya ellen; ha ti éngemet bészartok, úgy fogtok tselekedni, mint egy kiseded *Aristocraticus Státus* tselekedne, és nem úgy, mint egy nagy Hatalmassághoz, vagy valamelly nagy szabad néphez illene.“ — *Foksról* azt mondotta *Bonaparte*, hogy esmérte ötöt, 's látta — ő, úgy mond, nem birt a' ti előítéletetekkel; ő hazája' buzgó polgárja 's egyszersmind világ' polgárja is volt; ő kivánta a' békességet es azt én is kivántam; annak helyreállitását az ő halála akadályoztatta-meg; a' többek nem egyenes emberek voltak. Én nem tagadom azt, hogy Angliának megrontattatását 20 esztendő alatt nem kivántam“ — itt eszébe vévén, hogy igen sokat talált mondani, e'képpen fordította-meg szavait: — „az az, meg akartalak benneteket alázni, arra akartalak kényszeríteni benneteket, hogy igazságosok, vagy hogy kevesebbé igazságtalanok legyetek.“

(*Megjegyzés.* — A' közelébb költ M. Kurir' toldalékja' utolsó levelének második hasábján, a' legfelső sorban, ezen szók után: a' milyen *Moskaunak* felégettetése? — a' szedésközben kifelejtődtek ezek: — „Most nekünk tulajdonitják, hogy ezt tselekedtük volna, de igen bizonyos, hogy ők magok (az *Oroszok*) tselekedték.)

Elegyes dolgok.

Pápa ő Szentsége Jul. 20-dikán meghatározta, hogy Státusaiban az úgy nevezett

tortúra, valamint az igazságnyomozásban, úgy a' büntetésben is eltöretetessék, 's a' büntetés' dolgában hat hónapi fogság által pótolassék-ki.

Lajos Bonaparte (a' ki egy időtől fogva *Romában* lakik, néhány versbéli látogatást tévén a' Pápa Cardinális Titoknokjánál, kérelme által azon iparkodott, hogy megnyerhesse, hogy az anyja és familiájának néhány tagjai a' Pápa' Státusaiban telepedhessenek-le. *Madám Hortensia* (a' *Lajos Bonaparte*' felesége) még most is *Secheronban* tartózkodik politziai vigyázat alatt a' két fiaival, de az egygyiknek, minthogy egygyiket a' Frantzia ítélőbirák az apja tulajdonának lenni ítéltek, ez már utánna küldötte az Adjutánsát, hogy azt *Romába* vigye.

Ma kijött újságainkban azt olvassuk, hogy a' *Straszburgi* őrző sereg, melynek onnét az előbbeni rendelések szerint 2 's 3 száz emberenként kijöni, 's külömbkülöm vidékekre menni kellett volna, még onnét ki nem jött, és hogy a' városban fontos nyúghatatlankodás uralkodik; a' város' kapui 2-dikban reggel bészartattak, 's a' Frantzia szélső vigyázó csoportok a' *Rénus* mellett, meglehetősen megerössítették.

Nismes és ennek vidékei még mind nyughatat ankodásnak theatromaik; néhány napokig helyre allott vala ugyan a' tsendesség, hanem a' tűz csak a' hamú alá vala takartatva, 's ismét lángot vetett. — (Ezen történetről egy hosszú levél jött-ki; a' Király is botsátott egy gyökeres intő proklamátziót a' déli Frantzia departamentekhez. Mind ezeket, valamint a' Májor Gróf *Paar* intő proklamátzióját is, mellyet az *Avenió*-Polgármesterhez küldött, a' hely' szűkvolta miatt csak a' jövő árkusban adhatjuk-ki).

Sept. 9-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 337 3/4 forintot Váltótze-lu-lában Egy Csász. aranyért 15 forintot 43 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 41.

A' Magyar Kurir 72;-dik darabjához.

Tudományos Jelentés.

Említettük volt már a' Magyar Kurirban, hogy Szent István Király Innepe Napján Tisztelendő Tudos Kaprossy János Ur, ki az idevaló Pazmaneumban a' Nevendék Papoknak a' Lelkiekben Igazgatójok, szép Magyar Predikációt tartott itt a' T. T. Kaputzinus Atyáknak Templomában, a' melly ezen Tzim alatt ki is nyomtattatott: *A' Békesség ajándéka Hasznainak Előadására intézett Beszéd, mellyet Sz. István Első Magyar Király Nemzeti Innepe alkalmazásával 's a' t. mondott Kaprossy (Tilmann) János 's a' t.*

Ezt a' jeles Munkát, a' közönséges kívánság szerént, a' nevezett Tisztelendő Tudos Hazánkfia, a' maga költségén kinyomtattatta, és ingyen kiosztogatta. Minthogy azonban ez a' Munka, különös figyelmetességet gerjesztett és nagy kedvességet nyert, mind azért. hogy a' Beszédet a' Tudos Szerző, melly ezen Sz. Letzkéről készült Sz. Luk. XIV. 12. *Egy nemes ember meszsze fekvő Tartományba ménc, hogy magának Országot foglaljon és azután vissza térjen*, igen jelesen tudta a' mai nevezetes idők környülállásaira alkalmaztatni; mind pedig azért, hogy a' Predikáció után ragasztatott szép jegyzésekben Szent István Király adakozóságáról és erszényjéről lévén szó, az Erdemes Szerző nem sajnállotta sem fáradságát sem költségét, hanem ezt a' drága Kintset Szent István Királynak arannyal és gyöngyvel kivarrott drága erszényjét, melly itt a' Bétsi Udvari Egyházi Kintstárban tartatik, mind a' két oldalról lerajzoltatta és rézbe kimettzette, úgy hogy azt minden rajtálévő képekkel 's irásokkal és

ezeknek magyarázatjával együtt (a' jegyzésekben) a' Predikáció végén szemlélni: erre nézve minden felől sürgettetvén a' Szerző, elvégezte magában, hogy a' Predikációt újra ismét kinyomtattatja, és az abból bėjövendő summát a' jelenvaló Háborúban megsebesedett Vitéz Hazánkfiainak számokra fordítja, és kiosztás végett azt felsőbb Helyen általadja.

Ertésünkre esvén a' Nagy Erdemű Szerzőnek ezen nemes szándéka, örömmel jelentjük Erdemes Olvasóinknak, hogy a' kiadandó Munka ára a' benne lévő réztáblával együtt 36 krajtzár lészen. Egyszersmind alázatosan megkérünk, minden Fő Tisztelendő és Tisztelendő Parochus és más Rendű és Rangú Pap Urakat is, ne terheltesse nek ilyen nemes végre a' Munka elterjesztésében fáradozni és vagy Praenumeransokat vagy tsak magokat Előre Jelentőket össze szedni, hogy előre tudhassuk mennyi számmal legyen szükséges Exemplárokat nyomtattatni. Itt Bétsben a' Praenumeratiót elfogadják. A' Szerző. A' T. T. Kaputzinus Atyáknál P. Izaurus Magyar Concionator. Professor Márton József Ur, és a' Magyar Kurir Írói. A' Magokat Jelentők vagy Előrefizetők számát a' jövő Octóber közepéig méltóztassanak vagy a' T. T. Szerzőnek vagy Nékünk tudunkra adni.

A' Hünningeni Capitulatio a' következő tziikhelyeket foglalja magában:

1). *Hünningen* vára és annak minden külső erősségei az abban találtató hadi és eleségbéli készületekkel egyetemben, minden magazinumok, mappák, plánumok, az erősségeknek rajzolataik, kassák, és minden egyebek, a' mik a' Frantzia Or-

száglószék' tulajdonai, és a' mellyek, mint a' tiszt urak' és köz emberek' tulajdonaik a' következő tzikkelyekben meg nem nevezetnek, a' Szövetségeseeknek neveken János ő Cs. Hertzegségének, *Hünningen'* ostromlása fő vezérének, Augustus 28-dikán reggeli 8 órakor, a' magok jelen való állapotjokban és leg kisebb változás nélkül általadattatnak. — 2). Az őrző sereg Aug. 28-dikán reggeli 8 órakor, egész hadi betsülettel kimarschirozik a' várból az *Alsatziai* kapun, és leteszi fegyvereit a' glaszin. A' fő tisztek megtartják a' kardjokat az altisztek és köz katonák pedig a' tarisznyájokat, 's a' következő módon oszlauak szélyel, t. i. a' nemzeti testörző seregek bekességesen vissza térnek honnyaikba; a' vámosztisztek 's a' belső bátorságra ügyelő katonák, minden ló nélkül, *Kolmárba* a' Felső Rénusi departament' Préfektusához küldtetnek, a' kinek kormányozása alá tartoznak; a' régularis seregekhez tartozó tisztek, altisztek, és közkatonák, a' Ligeris megett lévő departementekbe, a' Marschal *Macdonald* fő hadi szállására veszik útjokat, a' hol további útasítást kapnak; a' penzióra tétetett idős tisztek hasonlóképpen honnyaikba igazittatnak, eleibe szabott úton és szállítványeszközökkel. — 3). A' tiszturak megtartják kardjokat, bagáziáikat, szolgálkat, 's a' magok tulajdon lovaikat, de nem azokat, a' mellyek az Ország-lószék' tulajdonai. — 4). A' tisztek, altisztek, és köz katonák, a' szokott magazinumos úton mennek-el a' kirendelt hely felé; szállás, eleség, és szállító szekerek' dolgában úgy fognak tartattatni, mint a' szövetséges seregek. — 5). Minden nem tártató tábori személyek, milyenek az élésmagazinumokhoz tartozó tisztek, Orvosok, seborvosok, 's egyéb ilyenek, hasonlóképpen a' feljebb való tzikkely szerint fogják útjokat a' kirendelt helyek felé folytatni. — 6) Ezen Capitulationnak megerössítettése után azonnal megjelennek a' várból va-

lamint egy inzsínór úgy egy ágyúzó tiszt is, 's egy hadi és egy éles magazinumos tiszt is a' végre, hogy az őrző seregnél e' végre jelenlévő Biztossal egygyütt az *inventarium-készítéshez* hozzá fogjanak. — 7) A' szövetséges seregek Aug. 27-dikén reggeli 6 órakor az *Alsatziai* kaput elfoglalják. — 8) A' sebes fő és altisztek 's közkatonák *Hünningenben* maradnak az ő egész meggyógyulásokig. Minden segedelem meg fog lenni ő erántok, a' mit az ő állapotjok megkíván, és ők ezen tekintetben a' szövetségeseeknek nagy lelküiségekre bizattatnak, 's ajánltatnak, 's meggyógyulások után a' meghatározott helyekre küldettnek-el. Egy Orvos hagyattatik hátra, hogy nékiek gondjokat viselje. — 9). A' Szövetséges seregek vezérgenerálissa szükséges intézeteket és rendeléseket fog tenni az iránt, hogy az őrző sereghez tartozó fő és altisztek, köz katonák, és egyéb tisztviselők közzül senki se illettessék semmi gyalázattal és valamelly megbántással. — 10). A' szövetségeselek a' *Hünningeni* lakosokat tulajdonaikkal egyetemben meg fogják kímélleni. Eddig való magaviseletért senki nem fog semmi nyughatatlanságot szenvedni. — 11). Augustus' 28-dikán reggeli 8 óráig, mindenik rész megtartja a' maga strázsahelyeit, kivéven az *Alsatziai* kaput, a' melly 27-dikben reggeli 6 órakor a' szövetségeselek által elfoglaltatik. — 12) Ha a' Capitulationnak tzikkelyeiben valami kétséges értelmű tárgy talál előfordúlni, ez az őrző seregre nézve magyaráztatik kedvezőleg. — 13). A' jelen való Capitulationnak tzikkelyeit valamint a' szövetséges ügy a' Frantzia biztosoknak is alá kell írni, azért; hogy azoknak kötelező erejek megerössítettessék. Augustus' 10-dikén estve 10 óráig ratifikáltatni kell a' Capitulationnak mind két rész által. Így határozott-meg, 's így vétetett két eredeti, egyenlő értelmű irásokba.